

USTAWA
z dnia 27 lipca 2002 r.

o zasadach i warunkach wjazdu i pobytu obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Opracowano na podstawie: Dz.U. z 2002 r. Nr 141, poz. 1180.

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1.

1. Ustawa określa zasady i warunki wjazdu i pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin.
2. Przepisy ustawy dotyczące obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin stosuje się do obywateli państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego, które nie należą do Unii Europejskiej, ale na podstawie umów zawartych z Unią Europejską korzystają ze swobody przepływu osób, oraz do członków ich rodzin.

Art. 2.

Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) obywatelu Unii - oznacza to obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej nieposiadającego obywatelstwa polskiego,
- 2) członku rodziny - oznacza to:
 - a) nieposiadającą obywatelstwa polskiego osobę pozostającą z obywatelem Unii w związku małżeńskim uznawanym przez przepisy obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) nieposiadającego obywatelstwa polskiego zstępnego obywatela Unii mającego mniej niż 21 lat lub prowadzącego z nim wspólne gospodarstwo domowe,
 - c) nieposiadających obywatelstwa polskiego krewnego i powinowatego obywatela Unii w linii prostej, pozostającego na utrzymaniu jego lub jego małżonka lub prowadzącego z nimi wspólne gospodarstwo domowe,
- 3) wykonywaniu pracy - oznacza to wykonywanie pracy na podstawie stosunku pracy, stosunku służbowego, umowy o pracę nakładczą, umowy agencyjnej, umowy zlecenia, umowy o dzieło albo w okresie członkostwa w rolniczej

spółdzielni produkcyjnej lub spółdzielni kółek rolniczych, a także pełnienie funkcji w organach osób prawnych,

- 4) działalności gospodarczej - oznacza to działalność gospodarczą w rozumieniu ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. - Prawo działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 101, poz. 1178, z 2000 r. Nr 86, poz. 958 i Nr 114, poz. 1193, z 2001 r. Nr 49, poz. 509, Nr 67, poz. 679, Nr 102, poz. 1115 i Nr 147, poz. 1643 oraz z 2002 r. Nr 1, poz. 2, Nr 115, poz. 995 i Nr 130, poz. 1112),
- 5) wykonywaniu wolnego zawodu - oznacza to osobiste świadczenie, na własny rachunek, pracy lub usług przez osobę posiadającą specjalistyczną wiedzę fachową, potwierdzoną odpowiednimi uprawnieniami nadanymi przez powołane do tego organy, a w szczególności pracę lub usługi wykonywane przez: lekarzy wszystkich specjalności, techników dentystycznych, felczerów, położnych, pielęgniarzy, prawników, ekonomistów, księgowych, brokerów ubezpieczeniowych, doradców podatkowych, inżynierów, architektów, techników budowlanych, geodetów, rzeczników patentowych, rzeczoznawców majątkowych oraz tłumaczy,
- 6) nieprzerwanym przebywaniu - oznacza to pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres ważności karty pobytu obywatela Unii Europejskiej lub dokumentu pobytu, jeżeli przerwy w pobycie nie były dłuższe niż 6 miesięcy w roku kalendarzowym, z wyłączeniem przypadku odbywania służby wojskowej,
- 7) dokumencie podróży - oznacza to dokument uznany przez właściwy organ Rzeczypospolitej Polskiej, uprawniający do przekroczenia granicy, wydany przez organ państwa obcego, organ polski lub organizację międzynarodową albo podmiot upoważniony przez organ państwa obcego lub obcą władzę o charakterze państwowym,
- 8) karcie pobytu obywatela Unii Europejskiej - oznacza to dokument wydany przez właściwy organ Rzeczypospolitej Polskiej obywatelowi Unii, który posiada zezwolenie na pobyt lub na pobyt czasowy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 9) dokumencie pobytu - oznacza to dokument wydany przez właściwy organ Rzeczypospolitej Polskiej członkowi rodziny obywatela Unii, niebędącemu obywatelem Unii, który posiada zezwolenie na pobyt lub na pobyt czasowy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozdział 2

Przekraczanie granicy

Art. 3.

1. Obywatel Unii może wjechać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie ważnego dokumentu podróży albo innego dokumentu potwierdzającego jego tożsamość i obywatelstwo.
2. Członek rodziny niebędący obywatelem Unii może wjechać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie ważnego dokumentu podróży oraz wizy.

3. Obowiązek posiadania wizy, o którym mowa w ust. 2, nie dotyczy obywatela państwa, z którym Rzeczpospolita Polska zawarła umowę międzynarodową o częściowym lub całkowitym zniesieniu obowiązku wizowego.

Rozdział 3

Zasady pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 4.

1. Pobyt obywatela Unii i członka jego rodziny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przekraczający okres 3 miesiące wymaga uzyskania zezwolenia na pobyt lub zezwolenia na pobyt czasowy.
2. Wymogu, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się do obywatela Unii, który wykonuje pracę, wolny zawód lub prowadzi działalność gospodarczą, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zachowując miejsce stałego pobytu na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, do którego powraca codziennie lub co najmniej raz w tygodniu.

Art. 5.

1. Zezwolenia na pobyt udziela się obywatelowi Unii, jeżeli:
 - 1) zamierza wykonywać albo wykonuje pracę, wolny zawód lub zamierza prowadzić albo prowadzi działalność gospodarczą, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres przekraczający 12 miesięcy albo
 - 2) posiada ubezpieczenie zdrowotne oraz środki wystarczające do pokrycia kosztów pobytu bez potrzeby korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.
2. Środki, o których mowa w ust. 1 pkt 2, uważa się za wystarczające do pokrycia kosztów pobytu bez potrzeby korzystania ze świadczeń pomocy społecznej, jeżeli przekraczają wysokość dochodu na jednego członka gospodarstwa domowego, od której przyznaje się świadczenia pieniężne z pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 1998 r. Nr 64, poz. 414, Nr 106, poz. 668, Nr 117, poz. 756 i Nr 162, poz. 1118 i 1126, z 1999 r. Nr 20, poz. 170, Nr 79, poz. 885 i Nr 90, poz. 1001, z 2000 r. Nr 12, poz. 136 i Nr 19, poz. 238 oraz z 2001 r. Nr 72, poz. 748, Nr 88, poz. 961, Nr 89, poz. 973, Nr 111, poz. 1194, Nr 122, poz. 1349 i Nr 154, poz. 1792).
3. Zezwolenia na pobyt udziela się obywatelowi Unii, który:
 - 1) w chwili zaprzestania wykonywania pracy, wolnego zawodu lub prowadzenia działalności gospodarczej osiągnął wiek emerytalny określony przez polskie przepisy dotyczące ubezpieczenia emerytalnego i wykonywał pracę, wolny zawód lub prowadził działalność gospodarczą, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres co najmniej 12 ostatnich miesięcy oraz przebywa nieprzerwanie na tym terytorium przez okres co najmniej 3 lat,
 - 2) zaprzestał wykonywania pracy, wolnego zawodu lub prowadzenia działalności gospodarczej, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek trwałej niezdolności do pracy i przebywa nieprzerwanie na tym terytorium przez okres co najmniej 2 lat

- choćby warunki określone w ust. 1 nie były spełnione, jeżeli z wnioskiem o ponowne wydanie zezwolenia na pobyt wystąpił nie później niż przed upływem 2 lat od dnia, w którym posiadane przez niego zezwolenie na pobyt utraciło ważność.
- 4. Zezwolenia na pobyt udziela się obywatelowi Unii, który zaprzestał wykonywania pracy, wolnego zawodu lub prowadzenia działalności gospodarczej, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek trwałej niezdolności do pracy, wynikającej z wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, choćby warunki określone w ust. 1 nie były spełnione, jeżeli z wnioskiem o wydanie zezwolenia na pobyt wystąpił nie później niż przed upływem 2 lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie, w wyniku którego zaprzestał wykonywania pracy, wolnego zawodu lub prowadzenia działalności gospodarczej, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jeżeli wystąpił z wnioskiem o ponowne wydanie zezwolenia na pobyt nie później niż przed upływem 2 lat od dnia, w którym posiadane przez niego zezwolenie na pobyt utraciło ważność.
- 5. Zezwolenia na pobyt udziela się członkowi rodziny obywatela Unii, który zmarł w wyniku wypadku przy pracy lub choroby zawodowej w okresie wykonywania pracy, wolnego zawodu lub prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, choćby warunki określone w ust. 1 nie były spełnione, jeżeli zdarzenie, w wyniku którego obywatel Unii zmarł, nastąpiło przed uzyskaniem przez niego zezwolenia na pobyt.

Art. 6.

1. Zezwolenia na pobyt udziela się na 5 lat, licząc od daty jego wydania.
2. Zezwolenie na pobyt przedłuża się po upływie okresu, o którym mowa w ust. 1, na kolejne 5-letnie okresy, z zastrzeżeniem ust. 3, na wniosek obywatela Unii, jeżeli spełnia on warunki wymagane do uzyskania zezwolenia na pobyt, z zastrzeżeniem ust. 4.
3. Jeżeli obywatel Unii przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z wykonywaniem pracy i w dniu złożenia wniosku o pierwsze przedłużenie zezwolenia na pobyt, pozostaje bez pracy z przyczyn przez siebie niezawinionych, jednak nie dłużej niż 12 miesięcy, zezwolenie na pobyt przedłuża się na okres 12 miesięcy.
4. Wymogu, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, nie stosuje się do obywatela Unii, o którym mowa w art. 5 ust. 3 i 4.

Art. 7.

1. Zezwolenia na pobyt czasowy udziela się obywatelowi Unii, który posiada środki i ubezpieczenie, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, i na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
 - 1) podejmuje studia lub
 - 2) zamierza wykonywać albo wykonuje pracę, wolny zawód lub zamierza prowadzić albo prowadzi działalność gospodarczą przez okres od 3 do 12 miesięcy, lub
 - 3) poszukuje pracy.

2. Zezwolenia na pobyt czasowy udziela się w przypadku, o którym mowa w ust. 1 w:
- 1) pkt 1 - na jeden rok,
 - 2) pkt 2 - na okres wykonywania pracy, wynikający z pisemnego oświadczenia pracodawcy lub podmiotu upoważnionego do powierzenia obywatelowi Unii wykonywania pracy, o zamiarze powierzenia wykonywania pracy lub zaświadczenia o wykonywaniu pracy, wskazujących okres zatrudnienia, lub na okres wykonywania wolnego zawodu lub prowadzenia działalności gospodarczej,
 - 3) pkt 3 - na 6 miesięcy.
3. Zezwolenie na pobyt czasowy, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, przedłuża się na kolejne okresy roczne, jednakże nie dłużej niż do dnia ukończenia studiów.

Art. 8.

1. Zezwolenie na pobyt oraz zezwolenie na pobyt czasowy udzielone obywatelowi Unii obejmuje członka rodziny obywatela Unii.
2. Zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z podjęciem studiów, nie może obejmować krewnych i powinowatych obywatela Unii ubiegającego się o to zezwolenie.

Art. 9.

W przypadku gdy członek rodziny nie został objęty decyzją o zezwoleniu na pobyt lub decyzją o zezwoleniu na pobyt czasowy, a wystąpiły okoliczności uzasadniające objęcie go taką decyzją, wydaną uprzednio decyzję w tej sprawie zmienia się.

Art. 10.

1. W przypadku gdy zezwolenie na pobyt udzielone obywatelowi Unii obejmuje także członka rodziny, w razie śmierci obywatela Unii, członek rodziny zachowuje prawo pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie tego zezwolenia, o ile spełnia warunki, o których mowa w art. 5 ust. 1.
2. Wymogu spełnienia warunków, o których mowa w art. 5 ust. 1, nie stosuje się do:
 - 1) małoletniego członka rodziny obywatela Unii,
 - 2) członków rodziny obywatela Unii, o którym mowa w art. 5 ust. 3 i 4.

Art. 11.

1. Obywatelowi Unii i członkowi jego rodziny, można odmówić udzielenia zezwolenia na pobyt albo zezwolenia na pobyt czasowy, wyłącznie ze względu na konieczność ochrony porządku i bezpieczeństwa publicznego, ochrony zdrowia publicznego lub ze względu na zagrożenie dla bezpieczeństwa i obronności państwa.

2. Przepis ust. 1 stosuje się do przedłużania zezwolenia na pobyt i zezwolenia na pobyt czasowy, z tym że odmowa przedłużenia tych zezwoleń nie może nastąpić ze względu na konieczność ochrony zdrowia publicznego.
3. W decyzji o odmowie udzielenia lub przedłużenia zezwolenia na pobyt albo na pobyt czasowy określa się termin opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez obywatela Unii i członka jego rodziny.
4. Termin, o którym mowa w ust. 3 nie może być krótszy niż:
 - 1) 15 dni od dnia, w którym decyzja o odmowie udzielenia zezwolenia na pobyt albo na pobyt czasowy stała się ostateczna,
 - 2) 30 dni od dnia, w którym decyzja o odmowie przedłużenia zezwolenia na pobyt albo na pobyt czasowy stała się ostateczna.

Art. 12.

Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, wykaz chorób uznanych za zagrażające zdrowiu publicznemu, z powodu których można odmówić zezwolenia na pobyt lub pobyt czasowy obywatelowi Unii i członkowi jego rodziny, uwzględniając zalecenia wydane w tym zakresie przez Światową Organizację Zdrowia.

Art. 13.

1. Obywatelowi Unii, któremu udzielono zezwolenia na pobyt lub zezwolenia na pobyt czasowy albo przedłużono te zezwolenia, wydaje się kartę pobytu obywatela Unii Europejskiej na okres ważności udzielonego zezwolenia.
2. Członkowi rodziny niebędącemu obywatelem Unii, któremu udzielono zezwolenia na pobyt lub zezwolenia na pobyt czasowy albo przedłużono te zezwolenia, wydaje się dokument pobytu.

Art. 14.

1. Karta pobytu obywatela Unii Europejskiej i dokument pobytu określają rodzaj udzielonego zezwolenia, okres ich ważności oraz zawierają imię i nazwisko osoby, której zostały wydane.
2. Obywatel Unii i członek rodziny jest obowiązany niezwłocznie zwrócić posiadaną kartę pobytu obywatela Unii Europejskiej lub dokument pobytu organowi, który je wydał w przypadku nabycia obywatelstwa polskiego lub cofnięcia zezwolenia na pobyt lub zezwolenia na pobyt czasowy.
3. W razie zgonu obywatela Unii lub członka rodziny niebędącego obywatelem Unii obowiązek zwrotu karty pobytu obywatela Unii Europejskiej lub dokumentu pobytu spoczywa na osobach obowiązanych do zgłoszenia zgonu na podstawie przepisów o aktach stanu cywilnego.

Art. 15.

Karta pobytu obywatela Unii Europejskiej i dokument pobytu podlegają wymianie w przypadku:

- 1) zmiany nazwiska lub imienia,
- 2) zmiany adresu lub innych danych, które wpisuje się do karty pobytu (dokumentu pobytu),
- 3) zmiany wyglądu utrudniającego ustalenie tożsamości obywatela Unii lub członka rodziny,
- 4) uszkodzenia dotychczas posiadanej karty pobytu obywatela Unii Europejskiej lub dokumentu pobytu w stopniu utrudniającym posługiwanie się nimi,
- 5) utraty dotychczas posiadanej karty pobytu obywatela Unii Europejskiej lub dokumentu pobytu.

Art. 16.

Za wydanie karty pobytu obywatela Unii Europejskiej i dokumentu pobytu pobiera się opłatę w kwocie równej wysokości opłaty za wydanie obywatelowi polskiemu dowodu osobistego.

Art. 17.

1. Zezwolenie na pobyt udzielone obywatelowi Unii cofa się, jeżeli:

- 1) nie posiada ubezpieczenia zdrowotnego albo nie posiada środków wystarczających do pokrycia kosztów pobytu bez potrzeby korzystania ze świadczeń pomocy społecznej, z zastrzeżeniem ust. 2-4, lub
- 2) wymaga tego ochrona porządku i bezpieczeństwa publicznego albo bezpieczeństwo i obronność państwa.

2. Zezwolenia na pobyt udzielonego obywatelowi Unii, który:

- 1) w chwili zaprzestania wykonywania pracy, wykonywania wolnego zawodu lub prowadzenia działalności gospodarczej osiągnął wiek emerytalny określony przez polskie przepisy dotyczące ubezpieczenia emerytalnego i wykonywał pracę, wykonywał wolny zawód lub prowadził działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres co najmniej 12 ostatnich miesięcy oraz przebywa nieprzerwanie na tym terytorium przez okres co najmniej 3 lat,
- 2) zaprzestał wykonywania pracy, wykonywania wolnego zawodu lub prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek trwałej niezdolności do pracy i przebywa nieprzerwanie na tym terytorium przez okres co najmniej 2 lat,
- 3) zaprzestał wykonywania pracy, wykonywania wolnego zawodu lub prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek trwałej niezdolności do pracy, wynikającej z wypadku przy pracy lub choroby zawodowej

- nie cofa się, choćby środki na pokrycie kosztów pobytu były niewystarczające.

3. Zezwolenia na pobyt udzielonego członkowi rodziny, o którym mowa w art. 5 ust. 5, nie cofa się, choćby środki na pokrycie kosztów pobytu były niewystarczające.

4. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1, zezwolenia na pobyt nie cofa się, jeżeli obywatel Unii przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z wykonywaniem pracy przez okres przekraczający 12 miesięcy i pozostaje bez pracy z przyczyn przez siebie niezawinionych.
5. Zezwolenie na pobyt czasowy cofa się w przypadkach, o których mowa w ust. 1, a także jeżeli właściwy organ stwierdzi, że obywatel Unii:
 - 1) utracił status studenta lub
 - 2) zaprzestał wykonywania pracy, wolnego zawodu lub prowadzenia działalności gospodarczej lub
 - 3) zaprzestał poszukiwania pracy.
6. W decyzji o cofnięciu zezwolenia na pobyt lub zezwolenia na pobyt czasowy wydanej w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, określa się termin opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie krótszy niż 30 dni, od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna.

Art. 18.

1. Obywatel Unii lub członek rodziny może być wydany z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jedynie ze względu na konieczność ochrony porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz ze względu na zagrożenie dla bezpieczeństwa i obronności państwa.
2. Decyzja o wydaleniu powoduje z mocy prawa cofnięcie zezwolenia na pobyt lub zezwolenia na pobyt czasowy.

Rozdział 4

Tryb postępowania i właściwość organów

Art. 19.

Postępowanie w sprawach uregulowanych w ustawie prowadzi się według przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, o ile przepisy ustawy nie stanowią inaczej.

Art. 20.

1. Zezwolenia na pobyt i zezwolenia na pobyt czasowy udziela się i przedłuża się je na wniosek obywatela Unii.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać następujące dane osobowe obywatela Unii i członka rodziny, z którym zamierza on przebywać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
 - 1) imię i nazwisko,
 - 2) imię ojca,
 - 3) datę, miejscowość i kraj urodzenia,
 - 4) płeć,

- 5) obywatelstwo,
 - 6) adres do korespondencji.
3. Obywatel Unii jest obowiązany przedstawić ważny dokument podróży albo inny dokument potwierdzający jego tożsamość i obywatelstwo.

Art. 21.

1. Jeżeli wniosek o udzielenie lub przedłużenie zezwolenia na pobyt lub zezwolenia na pobyt czasowy obejmuje członka rodziny, obywatel Unii jest obowiązany dołączyć do wniosku:
 - 1) dokumenty potwierdzające zawarcie małżeństwa, istnienie stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa z członkiem rodziny,
 - 2) dokument potwierdzający fakt pozostawania członka rodziny na jego utrzymaniu lub prowadzenia z nim wspólnego gospodarstwa domowego w kraju pochodzenia lub państwie, z którego przybył,
 - 3) pisemną zgodę, o której mowa w ust. 3.
2. Przepisu ust. 1 pkt 2 nie stosuje się do małżonka obywatela Unii, który nie pozostaje na jego utrzymaniu.
3. W przypadku gdy wniosek obejmuje małżonka lub innego członka rodziny, który ukończył 16 lat, konieczna jest na to zgoda tej osoby wyrażona na piśmie.

Art. 22.

1. Obywatel Unii ubiegający się o udzielenie lub przedłużenie zezwolenia na pobyt w związku z okolicznością, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1, jest obowiązany dołączyć do wniosku:
 - 1) pisemne oświadczenie pracodawcy lub podmiotu upoważnionego do powierzenia obywatelowi Unii wykonywania pracy o zamiarze powierzenia mu wykonywania pracy lub zaświadczenie o wykonywaniu pracy, wskazujące okres zatrudnienia, lub
 - 2) odpis z Krajowego Rejestru Sądowego, jeżeli odrębne przepisy wymagają takiego wpisu do rejestru, albo inny dokument poświadczający wykonywanie wolnego zawodu.
2. Obywatel Unii ubiegający się o udzielenie lub przedłużenie zezwolenia na pobyt, powołując się na okoliczność, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, jest obowiązany dołączyć do wniosku:
 - 1) dowód potwierdzający posiadanie ubezpieczenia zdrowotnego oraz
 - 2) oświadczenie o posiadaniu środków wystarczających do pokrycia kosztów pobytu bez potrzeby korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.
3. Obywatel Unii ubiegający się o udzielenie lub przedłużenie zezwolenia na pobyt w związku z okolicznością, o której mowa w art. 5 ust. 3, jest obowiązany dołączyć do wniosku:
 - 1) świadectwo pracy lub dokument potwierdzający wykonywanie wolnego zawodu lub prowadzenie działalności gospodarczej, wskazujące wykonywanie pracy, wolnego zawodu lub prowadzenie działalności gospodarczej na tery-

- torium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres co najmniej 12 ostatnich miesięcy oraz dokument potwierdzający nieprzerwane przebywanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres co najmniej 3 lat, albo
- 2) orzeczenie właściwego organu o trwałej niezdolności do pracy oraz dokument potwierdzający nieprzerwane przebywanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres co najmniej 2 lat.
4. Obywatel Unii ubiegający się o udzielenie lub przedłużenie zezwolenia na pobyt w związku z okolicznością, o której mowa w art. 5 ust. 4, jest obowiązany dołączyć do wniosku orzeczenie właściwego organu o trwałej niezdolności do pracy, wynikającej z wypadku przy pracy lub choroby zawodowej.
5. Członek rodziny obywatela Unii, ubiegający się o udzielenie zezwolenia na pobyt w związku z okolicznością, o której mowa w art. 5 ust. 5, jest obowiązany dołączyć do wniosku:
- 1) akt zgonu obywatela Unii, który zmarł w wyniku wypadku przy pracy lub choroby zawodowej oraz zaświadczenie właściwej komisji lekarskiej o związku jego śmierci z takim wypadkiem lub chorobą,
 - 2) dokumenty, o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt 1 i 2.

Art. 23.

1. Obywatel Unii ubiegający się o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy jest obowiązany dołączyć do wniosku:
- 1) dowód potwierdzający posiadanie ubezpieczenia zdrowotnego,
 - 2) oświadczenie o posiadaniu środków niezbędnych do pokrycia kosztów pobytu bez potrzeby korzystania ze świadczeń pomocy społecznej,
 - 3) zaświadczenie państwowej lub niepaństwowej szkoły wyższej o przyjęciu na studia, określające przewidywany regulaminem studiów czas trwania nauki - w przypadku, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1,
 - 4) pisemne oświadczenie pracodawcy lub podmiotu upoważnionego do powierzenia obywatelowi Unii wykonywania pracy o zamiarze powierzenia mu wykonywania pracy lub zaświadczenie o wykonywaniu pracy, wskazujące okres zatrudnienia, lub odpis z Krajowego Rejestru Sądowego, jeżeli odrębne przepisy wymagają takiego wpisu, albo inny dokument poświadczający wykonywanie wolnego zawodu - w przypadku, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 2,
 - 5) zaświadczenie o dokonaniu rejestracji we właściwym urzędzie pracy - w przypadku, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 3.
2. Obywatel Unii ubiegający się o przedłużenie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z podjęciem studiów jest obowiązany dołączyć do wniosku zaświadczenie państwowej lub niepaństwowej szkoły wyższej o kontynuowaniu nauki, określające przewidywany regulaminem studiów czas trwania nauki.

Art. 24.

1. Wymiany karty pobytu obywatela Unii Europejskiej lub dokumentu pobytu dokonuje się na wniosek obywatela Unii lub członka rodziny.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać następujące dane osobowe obywatela Unii lub członka rodziny:
 - 1) imię i nazwisko,
 - 2) datę i miejscowość urodzenia,
 - 3) adres do korespondencji.
3. We wniosku, o którym mowa w ust. 1, należy wskazać powody ubiegania się o wymianę karty pobytu obywatela Unii Europejskiej lub dokumentu pobytu.
4. W przypadkach, o których mowa w art. 15 pkt 1-4, do wniosku należy dołączyć posiadaną kartę pobytu obywatela Unii Europejskiej lub dokument pobytu, dokument potwierdzający tożsamość osoby składającej wniosek oraz decyzję o udzieleniu zezwolenia na pobyt lub zezwolenia na pobyt czasowy.
5. W przypadku, o którym mowa w art. 15 pkt 5, do wniosku należy dołączyć zaświadczenie o zgłoszeniu Policji utraty karty pobytu obywatela Unii Europejskiej lub dokumentu pobytu.

Art. 25.

Dokumenty dołączone do wniosków, o których mowa w art. 21-23, wystawione przez obce władze lub instytucje, powinny być przetłumaczone na język polski przez uprawnionego tłumacza.

Art. 26.

1. Decyzje w sprawach zezwoleń na pobyt i zezwoleń na pobyt czasowy, a także karty pobytu obywatela Unii Europejskiej i dokumenty pobytu wydaje wojewoda właściwy ze względu na miejsce zamierzonego pobytu obywatela Unii na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Organem właściwym w sprawach przedłużania i cofania zezwoleń na pobyt i zezwoleń na pobyt czasowy oraz wydawania kart i dokumentów, o których mowa w ust. 1, po przedłużeniu tych zezwoleń jest wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu obywatela Unii.
3. Organem odwoławczym od decyzji wojewody w sprawach, o których mowa w ust. 1 i 2, jest Prezes Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców.

Art. 27.

1. Decyzje w sprawach, o których mowa w art. 26 ust. 1, wojewoda wydaje po zasięgnięciu opinii Komendanta Głównego Straży Granicznej.
2. Nieprzekazanie w terminie 30 dni od dnia doręczenia żądania opinii, o której mowa w ust. 1, uznaje się za równoznaczne ze spełnieniem wymogu uzyskania tej opinii.

Art. 28.

1. Wojewoda prowadzi rejestr wniosków o udzielenie i przedłużenie zezwoleń na pobyt i rejestr wniosków o udzielenie i przedłużenie zezwoleń na pobyt czasowy oraz wydanych w tych sprawach decyzji.
2. Rejestry, o których mowa w ust. 1, zawierają:
 - 1) następujące dane osobowe obywatela Unii i członka jego rodziny:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) obywatelstwo,
 - c) narodowość,
 - 2) datę złożenia wniosku,
 - 3) rodzaj i datę wydanej decyzji,
 - 4) liczbę osób objętych decyzją,
 - 5) informację o uiszczeniu opłaty za wydanie karty pobytu obywatela Unii Europejskiej lub dokumentu pobytu,
 - 6) sygnaturę akt,
 - 7) numer i datę wydania karty pobytu obywatela Unii Europejskiej lub dokumentu pobytu,
 - 8) informację o utracie lub wymianie karty pobytu obywatela Unii Europejskiej lub dokumentu pobytu,
 - 9) inne dane mające związek z wpisem do rejestru.
3. Dane zawarte w rejestrach mogą być udostępniane za pomocą urządzeń teleinformatycznych:
 - 1) Komendantowi Głównemu Policji,
 - 2) Komendantowi Głównemu Straży Granicznej,
 - 3) Prezesowi Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców,
 - 4) konsulowi,
 - 5) sądowi,
 - 6) prokuratorowi.

Art. 29.

Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór:

- 1) karty pobytu obywatela Unii Europejskiej oraz dokumentu pobytu, z uwzględnieniem danych, o których mowa w art. 14, ust. 1,
- 2) wniosku o udzielenie i przedłużenie zezwolenia na pobyt i zezwolenia na pobyt czasowy, z uwzględnieniem danych, o których mowa w art. 20 ust. 2,
- 3) wniosku o wymianę karty pobytu obywatela Unii Europejskiej i dokumentu pobytu, z uwzględnieniem danych, o których mowa w art. 24 ust. 2,
- 4) rejestru wniosków o udzielenie i przedłużenie zezwolenia na pobyt i rejestru wniosków o udzielenie i przedłużenie zezwolenia na pobyt czasowy oraz

wydanych w tych sprawach decyzji, z uwzględnieniem informacji, o których mowa w art. 28 ust. 2.

Rozdział 5

Zmiany w przepisach obowiązujących oraz przepisy przejściowe i końcowe

Art. 30.

W ustawie z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2001 r. Nr 127, poz. 1400 oraz z 2002 r. Nr 41, poz. 365 i Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 731 i Nr 89, poz. 804) w art. 1 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Ustawy nie stosuje się:

- 1) z wyjątkiem art. 5 ust. 1 i art. 96, do szefów i członków personelu misji dyplomatycznych, kierowników urzędów konsularnych i członków personelu konsularnego państw obcych oraz innych osób zrównanych z nimi na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych, pod warunkiem wzajemności i posiadania przez te osoby odpowiednich dokumentów,
- 2) do obywateli Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin, a także do obywateli państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego, które nie należą do Unii Europejskiej, ale na podstawie umów zawartych z Unią Europejską korzystają ze swobody przepływu osób oraz do członków ich rodzin, w zakresie uregulowanym ustawą z dnia 27 lipca 2002 r. o zasadach i warunkach wjazdu i pobytu obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 141, poz. 1180).”.

Art. 31.

W ustawie z dnia 9 września 2000 r. o opłacie skarbowej (Dz.U. Nr 86, poz. 960, z 2001 r. Nr 5, poz. 43, Nr 60, poz. 610, Nr 76, poz. 811, Nr 87, poz. 954, Nr 100, poz. 1085 i Nr 129, poz. 1441 oraz z 2002 r. Nr 71, poz. 655, Nr 135, poz. 1143 i Nr 141, poz. 1178) w art. 2 w ust. 1 po lit. j) dodaje się lit. k) i l) w brzmieniu:

- „k) pobytu obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- l) pobytu obywateli państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego, które nie należą do Unii Europejskiej, ale na podstawie umów zawartych z Unią Europejską korzystają ze swobody przepływu osób,”.

Art. 32.

1. Zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony oraz karty pobytu wydane cudzoziemcom będącym obywatelami Unii na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach zachowują ważność na czas, na jaki zostały wydane.
2. Zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony oraz karty pobytu wydane na podstawie ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach członkom rodziny

obywateli Unii, niebędącym obywatelami Unii, zachowują ważność na czas, na jaki zostały wydane.

3. Na wniosek członka rodziny, o którym mowa w ust. 2, właściwy organ udzieli mu nowego zezwolenia na pobyt lub zezwolenia na pobyt czasowy w miejsce dotychczasowego zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, a posiadaną przez niego kartę pobytu wymieni na dokument pobytu.
4. Postępowania wszczęte przed dniem wejścia w życie ustawy na wniosek obywateli Unii w sprawach o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony lub zezwolenia na osiedlenie się i niezakończone do tego dnia decyzją ostateczną, są prowadzone według przepisów niniejszej ustawy.
5. Wpisy dokonane w rejestrach prowadzonych przez wojewodów na podstawie ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach dotyczące wniosków o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony cudzoziemcom będącym obywatelami Unii i wydanych w tych sprawach decyzji, pozostają w tych rejestrach.

Art. 33.

Ustawa wchodzi w życie z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.